

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta, per dos céntims.

¡NO TENIM AYGO!

III.

CISTERNES CASOLANES.

Tornemhi: qu'estam enrera d'òsques, y encara en ténim per una estona.

Vérem en es segon article qu'axò d'obrí dos ò tres pous a dins Ciutat, un añ tan sech com es que mos encalsa, no basta, ni de molt, per trèurermos d'apuros; y que tal vegada més barato sortiria embrega ses sínies qu'hey tenim, posanthí, per conte de la Ciutat mateixa, dues dotzenes de muls vey's ó de cavalls, un poch millós qu'es que matan en es toros; a fi y de manera qu'es pobres poguésen dursen, sense tatxarlos ni temps ni cantitat, tota s'aygo qu'haguésen de menesté per alimentarse y per renta.

Ferhó per altre estil, es desconexe es geni dessidiós des nostro poble, y sa necessitat que desgraciadament patim.

Perque, dexemmós de quimeres y d'enrahonaments; ses bombes de volant ò pèndul manetjades per un públich ignorant y malcriat, per ben construïdes qu'estigan, s'espeñan cada instant; y si parlam de cordes ò cadenes y poals, axò esmussa a ses criades y á ses dones veyes, que solen essé ses qui traginan. (Aquí no hey ha *aygadés*.)

Ara, quant s'aygo se té á roy dins una pica ò safretxó, qualsevol infant umpl sa gerreta; y axò sols pot lograse econòmicament y á molts de barrios de Ciutat aprofitant ses sínies. ¡S'en riga qui s'en riga!

¿Y qui no sab que quant á una casa estalviat s'aygo, sa misèria y sa brutó se menja á n'es qui hey viuen? Si es veritat aquella sentència: *Salus populi suprema lex*, per forsa y com á ram d'higiene pública, haurian d'obliga a emprarne molta, y ¡bons estam! lo que se fá, es obligarmos á emprarne poca.

Però, dexant aná per vuy es depòsits, pous y cisternes públiques, diguem quatre paraules sòbre ses *cisternes casolanes*.

Un Ajuntament de Palma, ja fa un grapat d'añs, va acorda no concedí dret d'aygo per omplí cisternes, á no sé qu'hey cabéssin, per lo manco cinquanta metros cúbichs, diguem 6550 pams mallorquins, ó unes tres mil gèrres. Es seu propòsit era que d'ivèrn s'omplíssen y que cada casa en tengués abastament per tot s'estiu.

Aquesta resolució, (que creym vigent, encara que ses *Ordèncances Municipals* no'n parlan), seria rahanada y equitativa si no tengués en contra alguns inconvenients practichs y teòrichs, que no han arribat a vence ni vencan es reigids passats ni es qui vendran.

En primé lloch: hey ha moltes cases tan petites, de ses que s'alsan nòves, que per cap estil poden dispondre en planta baixa de s'espai necessari per fé es coll d'una cistèrna, ò que si en disponen, no poden desferse d'un clot de llochcomú propi ò des vehinat, ò d'una sitja antiga, ò d'una servitut que los embarassa per fé lo que voldrían.

Segonament: ha succehit y no poques vegades, emprende á cava es clot d'una cistèrna, y a n'es quinze ò vint pams trobarse negats d'aygo qu'investia, sens haverhi medi d'esvahirla, per molta qu'en treguésin. Y ¡d'hont vos pensau que mos comparexia? de ses síquies y canonades del comú, que véssan y revéssan fins arribá a n'es punt d'omplí es soterranis des veynats; d'ivèrn s'enten. Y ha vengut es cas de suplica y d'empeñá s'Ajuntament perque estroncas ses síquies públiques, y no poderho consegüí y ¡haverse d'afluxá de fé cistèrna perque no arribava á n'es 50 metros cúbichs de cabuda!

Axò sol succehí á la part alta de Ciutat; á la part d'avall, tothom, fora es qui dictàren aquell decret, sab que no poden ferse cisternes grans, perque ses aygos naturals se troban un poch per demunt es nivell de la má.

Es tercé inconvenient perque se duga á efecte sa resolució citada, es que vé un veynat que per cualsevol motiu no pot ò no vol axamplá ò fé de nou una cistèrna de 50 metros; ¡y qué fa? empèlta un canó á modo de sobrant dins sa des veynat, en pich que se convénen;

y logra tení aygo dins sa seua, sense empra papé sellat ni pagá es dret que pertoca.

Hem volgut dí que tampoch es equitativa s'ordenansa que ficsa sa cabuda mínima de cada cistèrna en 50 metros, perque hey haura casa habitada per una sola familia que té costum de passa part ò casi tot s'estiu á fóra, y una cistèrna mitjansera li sobra per tot l'añ; mentres en es costat hey un'altra casa amb quatre ò sis ò deu llogatés, que tots trèuen aygo d'un sol depòsit, y per gran que sia el buydan dins poch temps. ¿No es absurdo tatxá ses cabudes de ses cisternes sense tení en conte es número de corrioles ò d'emprus qu'hey xupan? (a)

Per altra banda, la veritat es que avuy en dia es sistema de depòsits d'aygo casolans dins ses ciutats de fundació antiga y de refús modern com sa nostra, es una de ses coses privadores, quant se multiplican fins a n'es punt de que tots es fonaments de ses parets pròpies y mitjères se troban en remuy per una y altra cara. D'aquí vé aquexa humitat inveterada que puja per dins ses tapies y es marés de totes ses parets, y no s'atura fins á n'es primé pis, y fa que sian tan mal sanes totes ses botigues y estudis. Y hey ha propietari, tan *intelligent* amb axò d'obres, que per curá aquesta casta de reumatichs a ses cases, enretjola, ò empapera ses parets; ¡com si es doló que sent un vey accidentat, á dins es mòll d'ets ossos, se pogués llevá amb un poch de tafetá anglés!

De més a més, encara tenim un altre poderós motiu per desjectá es nostro sistema de cisternes casolanes, quant no se construexen dins solars ubèrts, obehint á n'es plá d'un edifici que puji nou de sol á rel.

Qui no 'u ha vist no 'u sap. Ses sitjes, y es clots d'emprivada y aubellons que ténen bañarriquerat tots es devalls de ses cases de dins Palma, per forsa, y ja ha estoneta, han podrit y axumorat es terré des seu voltant, fins á n'es punt

(a) S'altre dia, parex que dins Capítol de la Sala, se vá acordá doná aygo solament á n'es vesins que tenguésen cistèrna amb cabuda per tres mesos. Axò es molt mal de calculá; pero, han comensat á ferí en es viu.

que la major part de cisternes y aujups están paret mitjera en sos depòsits y covals, ahont devallan tots es bròus de rentadós, escusats, bugaderies, etc. etc. Y no hey ha que duptarhó: á la llarga ò á la curta, segons sa pressió des líquit contra sa paret, per gruxada y per ben referida que sia, es xaròp travessa d'una banda a s'altra.

Axò fa gitèra no més en pensarhí; però es la pura veritat, y per noltros es un dever estamparló, y el cumplim.

Beurém aygo de pou, dira qualcú; maldement sia més fluxa, al manco sera neta.....

Segons y com. També hem d'advertí que s'ha introduida sa costum, á dins Ciutat, d'obrí pous fins á n'es nivells de ses aygos subterraneas naturals, fent los servi de *sumideros*, per estalviarse lloch y es destorb de havé de buyda es concèrt de tant en tant. Vol dí que ¡fins y tot ses aygos vives que traspelan a cent y trenta pans per devall terra, les han empastarades!.....

Axí mos trobam respecte d'aygos potables, a una capital que abeura 60 mil persones, y Deu sab quants d'animals.

Y ara demanam: es pagesos, tau bi-duins com son, avesats qu' estau a beure vinagrillo en lloch de vi, á menja faves y pa negre, y porch salat en lloch de carn fresca del dia; ¿com es que no se poden avesá per cap estil á beure sa nostra aygo, quant vénen á Ciutat; y abans d'avesarshi patexen set ò s'en tornan á sa seua vila? Perque estan acostumats á beure aygos de pluja ò de muntaña, que son molt millós y molt més netes que ses nostres; y axò que sa frescò disimula es seus defectes.

¿Perqu' es que tantíssimes persones patexen d'arenas, y no passa un dia sense que los hajin d'extreure qualche pedra? Axò qu' heu digan es facultatius qu' han fet anàlisis.

¿Perqué dins molts de corrals de ses cases antigues veym encara tants de coladós com a murtés de pedra maressenca? Perque es nostros antepassats, coneguent es defectes de s'aygo, la fil-travan.

¿Perqué á dins Ciutat casi tothom se queixa de doló reumatich? Perque s'humitat de moltes cases que sol regalima per ses parets y pisos de ses cambres dormitoris, més que de s'atmósfera, prové des fonaments que les aguantan; pues podriam dí que casi totes ses nostres habitacions, de cap á cap d'añ prenen bañs de peus.

No preguntem res pus, y lliguem caps.

Amb aquests tres articles tenim denunciari en termes clas:

Primé: Que ses aygos de sa *Font de La Vila* son xerèques á natura; que ses de sa *Font d'En Baster* néxen dins uns llavadós de roba bruta; y que unes y altres replegan pes seus camins tot lo més asquerós y repugnant que se pug

imagina. Que aquexes aygos, trescant ses canonades de per dins Ciutat, se mesclan amb ses aygos brutes; y que a ses tronetes solen taparles amb pellerin-gos de ses pedasserries. Ningú s'atrevera a negarmoshó.

Segon: Que d'es caudal d'aygos que rebem, s'en aprofita una tercera part; perque es conductes véssan y hey ha sobrants particulas mals d'afina, per hont s'aygo se tuda talvegada, mentres fa prou falta a n'es depòsits públichs. Que un parey de pous uberts de bell uou, no son equivalents per dona abast a sa pobrea; y que ses cisternes casolanes no poden tení totes es 50 metros cúbichs que forsosament volen que tengan de cabuda.

Tercé: Que es troti emprés, de fé arreu cisternes, a la labe-lana, es causa permanent de tantes humitats mal sanes per tothom que dòrm en pisos baxos; y que es pous uberts per servi d'engolidós de such y d'aygos brutes, fil-trant per dins ses venes d'aygo natural, son un atentat á sa salut des poble, digne de posarhí esmena y correctiu.

Acabarem per 'vuy.

Si es ve que a sa capital de ses Balears, hey ha establides: Una *Academia de Ciències*, una *Junta d'Agricultura, Industria y Comèrs*, una *Sociedad de Medicina y Cirujia*, un *Crédit Balear*, una *Sociedad d'Amichs del Pays*, una *Junta de Sanitat*, una *Comissió permanent de sa Diputació Provincial*, (que cobra sou); y per afegitó un *Ateneo*; ¿Perqué deu essé que ningú invest de cara aquesta questió? ¿Es hora ò no es hora de aprofita ses aygos potables de que disponem, y de canalisarles per dins Ciutat?

¡Ah! axò no es lo mateix que fé unes festes de carré, ò malgasta doblés dins es Teatro, ò organisa una banda de música, ò protegí un baratillo de pintures, ò fé quatre estabèljos sobre sa filoxera, ò alsa un casat nou forrat de vey devés can Gual, bufetèljos es gust arquitectònich... Se necessita més inteligencia, més coratge y més patriotisme. Y entre noltros, no tothom empra aquestes bagatèlles.

Fins un altre dia, lectors enllepolits de L' IGNORANCIA.

UN TROBADO D'AYGOS.

¡QU' EL S' EN DUGAN!

Tot el jovent de Ciutat
S'es enamorat d'un mot,
Y el crida y el diu per tot,
Sia fat, sia salat.

Des Moll á n'es Caputxins,
Del Socós á sa Dressana,
Desque entrau per la Porciana,
Fins que sortiu pes Molins;

Seguit, sense may pará,
No faréu més que sentí:
¡Qu' el s' en dugan! per aquí,
¡Qu' el s' en dugan! per allá.

Y ja que tothom heu diu,
Sense tò ni sense mida,
Y la gent per tot hen crida
Amb rahó ó sense motiu,
Ara també vuy crida
¡Qu' el s' en dugan! si no si;
Y ja veurém á la fi
En Gelat ahont s'ajaurá.

A n'aquell estudiant
Que per darli una carrera
Sa familia menja á espera,
Sa forseta mancabant;
Y quant som en es final,
S'atlot, qu' á Mallorca passa,
S'en vé amb una caraba-sa,
Y endeutat per més señal;
Si li put s'estudia,
Ja qu' es llibres tant l'orugan,
¡Qu' el s' en dugan!
Y ¡fora lladres de pa!

A n'aquell tot engauimit
Que va y vé tot lo sant dia,
Ni trabaya ni estudia,
Ni fa cosa de profit;
Y amb sos nobles s'acompaña,
Y es saetre milló el vestex,
Y, qui 'l veu d'lluñ, parex
El Marques de la Castaña;
Perque prende exemple d'ell
Ets altres joves no pugan,
¡Qu' el s' en dugan!
¡Lluñ d'aquí tal estornell!

A n'aquell amich de tants,
Que s'es fet fadri veyardo
Y viu com un aliardo
Sense dona y sense infants:
Que may s'es volgut casá,
Y qu' en parlarli de dones
Vos diu que per res son bones;
Mentres ell, per sota ma,
En mantén dues ó tres
Que sa bossa li esplugan,
¡Qu' el s' en dugan!
Tan matex no es bo per res.

A n'aquell que va á captá
Just per pura vagueria,
Y no du tros de camia,
Y no té trast que pará;
Y si li dau un doblé
Ja's partit á sa taverna,
Y jèu seimpre á casa esterna,
Y viu en mitx des carré;
No li deu un céntim may,
Que tan inatex los hi jugan;
¡Qu' el s' en dugan!
¡Que se muyra, ó que trabay!

A n'aquell capet de gri.
Que may fa petjada bona,
Que té infants y té dona
Y no los sab manteni;
Y mantén un ca de bou
Y no dexa may cap brega,
Y vol que tothom el crega
Quant diu que no deu un sou;

Més qu' es plors des fuy menut
Sent es cans que li remugan:
¡Qu' el s' en dugan!
Per fatxenda y per perdut.

A n' aquell Ajuntament
Qu' en fa *tantes* de condretes,
Y que tápin ses tronetes
Amb pedassos bruts consent;
Qu' amb tants de projectes nous,
Res acaba, y tot l' atura,
Y amb quatre pous se figura
Teni la Sèu plena d' òns;
Ja que res li alsa es ventrey,
Maldeiment ses fonts s' axuguen,
¡Qu' el s' en dugan!
¡Tan matex no té remey!

F. y O.

DESCONCERT DES CONCERT.

—¿Si n' hi hagué, vuy fa vuyt dies?
No t' dich res: es Teatro ple.

—¿Ple, de que?... de *socios*?

—¡De tot! Mascles y femelles: *socios*
y *socias*, y fins y tot a-*sociades* per
llarch.

—Tu parlas esmús.

—¡Ja s' de rahó qu' hey parl!

—¿Messions, que t' féren prende cas-
sola?

—Sí; però no hi dexará pus papeletes
á camena es cobradó des Conservatori;
ni á casa de molts d' amichs meus, tam-
poch.

—¡Ah desagrahits! Vos quexau, des-
pues que reservaren per voltros es lloch
més *elevat*. ¡Qu' es de bona veritat: criau
corbs, y vos treuran ets uys!

—¿Ets uys? Los devían teni á com-
pondre a can Domenge, es qui afinaren
aquella manera tan equitativa de reparti
ses localitats.

—¿Y qui devía essé aquell qu' anava
tan destexinat, entre totes les dones?

—Un que s' havia fet socio, poch
dies abans, y li xupava s' espina.

—¿Que vols dí? ¿Tot allò que menava,
era gent séua?

—¡Ay idó! Treu es conte: sa dona, sa
sogra, dues fies, una cañada, sa nebo-
deta, sa mare de sa nebodeta y sa cosina
de sa viuda des seu germa.

—Pero bono: ¿y sa delicadesa d' aquest
hòmo?

—La pots encoblá amb sa sàbia pre-
visió des qui posaren a ses entrades: y
señoras que guste acompañar.

—Y vosté, Don Lloaxim, ¿no senti
aquell septimino? Allò es gran! hermós!
delicat! quin caramull de belleses! Cada
vegada que sent aquella péssa, ¿no li
parex nova?

—Efectivament, y aquell vespre en-
cara més. May, (y axò que ja som vey),
l' havia sentida tan ben *executada*. Ven-

tura qu' en Beethoven ja s' mort; per-
que si fos viu y l' hagués sentida, s' hau-
ria tornat mori.... de satisfacció.

—¿Y es coros?

—Massa baxos.

—¿Que vol dí que ténen es matex de-
fecte qu' alguns membres de s' Ajunta-
ment?

—No, señó, no. Vuy dí qu' es baxos
son massa molts, y augegan y se menjan
es barítonos y es tenós.

—Bé, vaja: fent una mala comparansa
de lo que passa en el mon, es baxos re-
presentan es pillastres, y es tenós y ba-
rítonos representan ets hòmos de bé.

—¿Y aquell coro non den Torres?

—Bò. N' ha fets de millós.

—¿Y aquella meditació del Faust?
¡que valenta! quins dos temas més ben
posats! La sab llarga n' Halévy.

—Ja s' segú. Y sino, mira com l' a-
plaudiren.

—De sa boca m' ho has tret. Quant
varen fé sorti es músichs, jo pensava
involuntariament: *gracias al que nos
trajo las gullinas*.

—¿Y es directó quin era? aquell qui...

—*Hombre*, aquell des mitx, qu' entre
y entre, també tocava es violí.

—Ves jo si anava fuyt, que m' figu-
rava que també havia tocat...

—Yddò no: anavas errat. Es directó,
en tot quant va dirigi, sempre va toca
un matex instrument.

—Dignes: ¿y un violinista que tocava
en es concerts passats? en aquest de dis-
sapte, no l' vatx veure.

—Ja sé qui dius. Farás ho no sentirlo
pas. S' a trè dia va compondre una *fuga*,
y ell matex la va toca sense errarhi ni
un punt.

—¿Y perque dius que perilla no sen-
tirlo pus may?

—Perque si torna, y un nostramo li
arriba, ja s' segú que li romprá l' *arquet*.

—Lo que vatx repará, va essé un ig-
norant que tenia un bon lloch a ses bu-
taques.

—¿Un no més n' hi afináres? Deus
essé lloco ferm.

—Vuy dí un redactó de L' IGNORAN-
CIA. Sa Junta li devia havé regalada sa
localitat.

—¡Ja s' de rahó! Aquesta Junta, tan
sabia, tan previsor, qu' ha sabut dona
concert tan á gust de tothom, ¿volías
que dexas de convida y obsequia L' IG-
NORANCIA? ¡Pensavas que gosas ferli un
desayre? ¡Vols calla, *hombre*! Llops amb
llops no s' mossegan.

—Bé, si, tens rahó: *gento con gento*.

ES XEREMIÉ.

XEREMIADES.

Ses primeres paraules que va estampá
L' IGNORANCIA en es primé article des
primé número, varen essé: *alabat sia
Deu*: vol dí que saludarem lothom: y
encara es s' hora que cap sabi ó igno-
rant mos haja contestat: *per á sempre*.

Més tart mos ha arribat a ses oreyes
qu' alguns periodistes palmesans s' ha-
vian causat d' esperá que los enviásem
es nostro setmanari, y fins y tot heu at-
xacavan a falta de cortesia y de política.

Noltros que judicam de s' importan-
cia d' un periódich per sa grandaria des
papé, no mos hauriam atrevit a creure
que es *diaris* volguessen barata amb un
setmanari petitó y mallorquí é ignorant.
Però suposat cas que s' en aconhortan.
y a noltros no mos vé a mitja dotzena
d' excmplars, hem enviat L' IGNORANCIA
a ses Redaccions de *El Diario de Pal-
ma*, *El Isleño*, *El Anunciador*, *El Por-
venir Balear*, *La Opinión* y *El Demó-
crata*. Axò no significa que lliguem
caps ni coues; som y volem essé d' es-
campadissa; no gastam cerimònies; però
axí matex en quesvuya siem inútils, no
han menesté dí, ja u saben, sempre mos
trobaran dius canostra si no som delora;
y ja estám entesos.

S' escena passa dins una estació d' es
Ferro-carril, entre dos pagesos qu' hey
han anat a las 3 per essé a temps a n' es
tren que partira a les 6 y mitja.

—¡Oa.... oa.... oay!! (*un baday sol-
fetjat y un estirament de dos tornays*).
Ja som lligit es *pedicurro*, y sa fonda
Femenies, y totes ses fonsions des tre-
yato, y lo que paga un porch en so
carril d' aquí a Ciutat.

—¿Y qu' es aqueix papé amb aqueys
borinos, y amb fuyes de parra?

—Axò es aquest *incesto* que diuen
que péga tan fort a ses viñes.

—¿Que deyen si ja havia entrat per
devés Campcs, y no va essé ve?

—Si; y per axò ténen privat de que
no entren sarments *esterengeres*.

—¡Ja me tabacaria fort a mi, qu' en-
tañ en vatx planta tres corterades! Si es
Campanés l' *entredoissen*....

—¡Ca! desenganet: si acás vé, ha
d' essé per sa banda de Ciutat, y molt
més ara que toman ses murades.

—Y hòno; ¿y aqueix papé que resa?

—Diu a n' es batles qu' han de calá
foch a n' es viñets y que sé jò que més...

—Llegiu, llegiu, ¡pagaria un sòu se-
bre de lletra!

—¡Toca, toca! M' en vatx á tirá de-
munt un banch, que segons vetx, es
treñc encara s' torbara un' hora y mitja.

Y se tira a jèure, mentres s' altre *pren
sa fesomia* á n' es borino.

A un número vey d' *El Isleño*, des Febrer de 1880, si mal no m' err', qu' arriba a ses nostres mans, ambolicat amb fideus ó macarrons, llegirem un *suelto* que vé a dí lo siguent:

«A ses escavacions que s' Ajuntament ha manat fé amb tota diligencia dins ses ruines de sa part d' ex-convent de Sant Francesch que servia d' Escola Normal, han trobat es cadaver des malograt é inteligent professor Don Toni Castellá y Mora, y d' alguns des seus dexebles més aprofitats. Sa *banda* municipal los acompanyara a n' es cementeri. —No dexarém d' alaba, com se merex, sa conducta de s' actual Ajuntament, que protegeix s' ilustració, y honra es seus representants.....» ¡¡Com los ha morts!!

*
**

—Bono, Don Ramon: ¿y vosté qu' heu entén a n' axò qu' acaba de llegi? perque jò, la veritat, som romas en dejú.

—Ydò jo, heu he entés ben bé, perque estich en térmes. ¿Axò sabs que vol dí, Benet? qu' es local ahont fan escola p' es qui estudian de mestres, fa quinze anys, lo manco, qu' amenassa ruina; y perilla qu' un dia los hi trobin enterrats a tots, mestres y dexebles.

—¡Bona seria! ¿y qui s' en cuyda d' axò?

—S' Ajuntament es, qui dona es local; y axò qu' en paga renda.

—Vosté deu esta mal informat, Don Ramon. ¿Que vol que pagui per bona una casa qui cau, esposant sa vida des qu' han d' essé mestres? ¡No' u crega!

—¡No' u crega, y que sia ve! N' hi ha qui diuen si' u fan per avesarloshi; perque en tení es titol, si s' en han de ana á qualque vila, ó á Ciutat y tot, y han d' esta dins una *boal*, no los vénga tant de nou.

—¡Ca! no' u crega, Don Ramon. No filan tant.

*
**

Una pregunta allouré:

¿Fins quant ha de durá s' *embalument* á modo de barraca y sitja qu' etjofaren en mitx de sa plassa de Sant Francesch?

No frissém: no més ha quatre mesos qu' hey fa nosa.

*
**

—Lola, ¿has llegit s' article sobre mòdes que varen publica a L' IGNORANCIA?

—Si, però, no anava per noltros.

—¡Ay Deu, si pegan per ses ciutadanes!

—Tot quant mos pugan dí, ja ha estona qu' heu sàbem.

*
**

¡Ara comensa á trempá la cosa! Ja tenim un Conservatori de música que p' es nom, pot competí amb sos de Madrid, de París y de Milan.

Y diuen que ja hey ha tants de socios

assentats; y que ses autoridats locals d' aquesta localitat el protegexen. Mos n' alegram moltíssim, perque n' hi haura més des nostros; no per lo que toca a ignorants, sino per lo que toca a pega quatre xeremiades y altres tantes trompades á n' es públich.

*
**

—Y diuen que dins aquest Conservatori n' hi ha molts que duhen es tango y no son músichs.

—Hòmo, ja veurá, lo raro es que n' hi haja cap de músich. Si aquesta societat es per aprende, ¿quines feynes hey ténen es que ja en saben?

—Ja' u vetx, ja' u vetx: axò no més s' ha fundat p' ets ignorants.

—Angela Maria.

*
**

Son las deù y mitja des vespre, de dimars passat.

Tras, tras, vat' aquí es majoret de la casa que s' entrega, pujant ets escalons d' en quatre en quatre, y tot suat.

—Bona nit tenga. ¿Que m' he torbat?

Son pare, serio:

—¿D' hont véns, *Cuanito*, á n' aquestes hores?

—De sa música de la Rambla, papay.

—¡Y com t' entregas tan tart, passat les deù?

—¡Tan tart! Tots es meus amichs encara hey son romasos. Jo sols no he esperat sa derrera tocada.

Es caganíu, rignent:

—¡Sí, eley! eley! y no n' hi ha haguada de música. Es General l' ha privada.

En *Cuanito* torna vermey, y no sab que dí. Son pare veu sa mentida, li demana explicacions, s' atlot s' embuya, y reb una pallissa *de patent*.

¿Heu veu, Señor General? Ningú més que Voçe Excelencia n' es causa de tot axò. Vat' aquí un de tants inconvenients de no avisa ses coses com es hora.

¡Pobre *Cuanito*! Y no dich res de ses *Cuanites* qu' anaren á la Rambla, totes enllestides, per sentí sa música; y espera qui espera, encara es s' hora que poden espera.

N' hi devia havé qualcuna que, de rabia, alla matex..... ¿que diré jò?..... ¡s' hauria casada y tot!

*
**

—May dirías, Colau, qui m' ha convidat á diná.

—¡Qui sab!

—En Llopiis.

—¿Aquell camarada teu, des dret de portes?

—Aquell matex. ¡Y mos hem menjat un coní amb seba, fiet, que t en haurías llepat es dits! Estich qu' el señó Alcalde y tot, no' n menja de més gustós.

—¿Y d' hont l' havia trét En Llopiis á n' aquest coní?

—Mira, en confiança, no va á dirhó;

ell no m' ho ha confessat; però' m pens que ley regalá aquell señó cassadó, que s' altre dia, n' entra nou y dues llebres.

—¡Ay Deu, si los hi atrapan!

—No téngues fret.

—¿Vols dí que l' heu trobat bò?

—Pensa tu: agafat á Son Suñé, y en temps de veda, y sense llecencia des señó,..... Ja' u veus: tenia tota sa salsa necessaria per essé un coní lo més saborós del mon.

—¡Ja' u val!

—Mira, Colau, t' ho he dit en confiança; no fos cosa qu' ara tu.....

—Dorm descansat.

*
**

Escena d' ahí, qu' es fresch:

—..... dia tenga. ¿Que no hey es Don Jaume?

—Som jò: ¿que duys?

—Tenga, vat' aquí aquexa tortada qu' es señó li envia; y ha dit que molts anys.

—Bé, gracias. Digali que no havia de fé axò. Donali memòries. Gés, axò per tu. (Renou de calderilla.)

Un minut despues:

—Diling, diling.

Surt sa criada:

—¿Que no hey es Don Jaume?

—¿Que volíau?

—Venia per aquest conte des sastre, si no li cau malament.

Sa criada s' en entra per allá dins, y torna sortí:

—Ell are no hey es.

—¿Y quin' hora ley podré trobá?

—Ell s' en es anat á fora, y no ha dexat dit.....

—No res: ja tornaré.

Encara na Tonina no ha tancat sa porta, surt Don Jaume, enfadat:

—Tanca, Tonina; y no òbrigues á ningú que venga amb ses mans buydes!

¡Mirau qu' es molt axò, qu' un hòmo may puga fé sa festa en pau!

PERE MATEU.

ADVERTENCIES.

1.ª Haventhi moltes persones, de dins Ciutat y de la pagesia, que desitjan rebre á casséua es números de **L' IGNORANCIA** que vajan sortint, queda encarregat d' aquest ram **En Mateu Borrás**, (carré des Call, núm. 10.) Dexantli nota de nom y domicili, los rebrán es ciutadans pagant un cuartillo de real per número, al acte de rebrelo; y es pagesos també á n' es matex preu, abonantli una pesseta, á conte de 16 números adelantats.

2.ª Desde dia 1 d' Agost, es pochos números atrassats que románen, costarán á doble preu. Es qui vulgan tení sa collecció completa, que fassen es cap viu.